

Eg geri tað eg elski at gera

Soleiðis sigur Súni Joensen, sum 29 ára gamal søkti inn á kongiliga teatrið at læra til ljósmann. Honum dámar so væl, at hann einki hevði havt ímóti, at eingin jólafrítíð var, og hann gleðir seg at sleppa niður aftur í skúla. Men hannvæntar kortini ikki, at hann kann liva av síni útbúgving í Føroyum, tá hann er útlærdur

Leo Poulsen

– Tað er ikki so langt síðani at tað heila byrjaði. Eg havi rokast við Kabarettir úti í Nólsoy, men tann fyrsta veruliga verkætlanin var helst tá vit fóru í holt við Havgird. Tað var úti í Nólsoy, og á páskum verður tað trý ár síðani. So tað rættiliga nýtt, alt.

Soleiðis sigur Súni Joensen um sína byrjan innan sjónleik og serliga innan ljós-uppseting, nú hann hevur lisið í eitt hált ár á kongiliga teatrinum í Danmark sum ljósmaður.

Júst Havgird leikurin bygd í stóran mun upp á ljós og ljóð.

– Tað endaði tað við. Tað var jú tað, ið nevnist deviced theatre, ið just snýr seg um at byggja alt upp frá grundini. Tað var íslandska Augusta Skúladóttir, sum var leikstjóri, og at byrja við skuldi tað vera heilt einfalt, men sum frá leið hesar mánaðirnar, vit arbeiddu, gjørdist tað bara størri og størri, og vit vóru nógvar tímar í studio og spældu live. Og talið av lampum, sum vit fingi skavað saman gjørdist bara meir og meir, og var rættiliga stórt til endans, sigur Súni Joensen.

Tað endaði bara soleiðis, tað var ikki nakað, sum varð ætlað framman undan.

– Tað var ein rættiligur elddópur, kunnu vit siga, sigur Súni Joensen.

Augusta Skúladóttir er eitt stórt navn innan sjónleik í Íslandi, og hon er rættiliga fallin fyri evnunum hjá Súna.

– Ja, eg havi havt rættiliga nógvar samband við Augustu.

Árið eftir settu vit upp Pinoccio í Havn, og tað var ógvuliga spennandi at verða við til. Og síðani fór Augusta at seta ein leik upp í Hafna-firði, í Gaflaraleikhúsinum,

har hon er stjóri. Hetta var ein leikur, sum kallaðist Ævintýrini hjá Münchhausen, greiva, og har bað hon meg koma at hjálpa til við ljósunum, sigur Súni Joensen.

Hann skuldi bara vera hjálpari, men tá avtornaði, var ljósmaðurin farin, og Súni stóð eftir við øllum, so heta gjørdist hansara triðja verkætlan sum ljósmaður.

Vildi verða tónleikari

– Eg hevði tosað við hana framman undan um at sleppa við til hesa verkætlanina, so eg kundi fáa tað við á mitt CV, tí eg hugsaði tá um at søkja inn á kongiliga teatrið. Eg fór so til Íslands at hjálpa til, tí tey høvdu ein annan ljósmann, men tá til stykkis kom, stóð eg einsamallur eftir við uppgávuni, sigur Súni Joensen.

Men einaferð so birtist hugurin at søkja inn á teatrið sum ljósmaður.

– Eg veit ikki heilt, tað var helst einaferð fyrriárið. Tað tóktist mær eitt sindur órealistiskt, tí eg var rættiliga gamal. Eg visti ikki um tað bar til sum 29 ára gamal at leggja leiðina heilt um, sigur Súni Joensen.

Men hann royndi so, og tað eydnaðist fyrstu ferð. Sjálvur er hann útbúgvinn elektrikari, og pápin, Hilmar Joensen, er drivin sjónleikari, so okkurt er eisini komin tann vegin.

– Tað hevur tað helst, og tó ikki. Tað er kanska ikki tilvitað, men eg havi altíð heldur vilja tónleikavegin, men tað er ongantið vorðið til nakað. Eg havi nokk ikki tikið tað nóg seriøst, haldi eg. Og tá eg havi fingist nakað við sjónbleik, hevur tað bara vefrið nakað, sum eg havi gjørt til stuttleikar, sigur Súni Joensen.

Tað visti seg tó, at arbeiðið sum elektrikari og áhugin

fyrí ljósi og ljóði, sum fyrí ein stóran part kom frá tónleikinum, var ein góð lovføl til tað, sum hann nú lærir.

Men tað er sjálvandi ikki bara at siga tað, at sleppa inn á kongiliga teatrið at lesa.

– Eg var púra sannførdur um, at eg ikki slap inn, men eg vildi royna kortini. Eg hevði bara gjørt triggjar verkætlanir, har eg sjálvur stóð fyrí. Pinoccio vóru vit so tveir um, men hinar báðar leikirnar var eg einsamallur, sigur Súni Joensen.

Har vóru fleiri, sum høvdu nógvar meiri royndir enn Súni, men tað er ikki altíð, at tey hyggja bara eftir tí.

– Vit vóru ígjøgnum fleiri umfør í upptøkuroyndunum, og tey vilja millum annað vita, hvat ein vil. Tey hyggja eftir samstarvsevnum, og ikki minst eftir ambítiónum. Ikki persónligum ambítiónum um at gerast kendur og forvinna pengar, men listarligum ambítiónum. Og tað hava tey so eftir øllum at døma sæð nakað í, sigur Súni Joensen.

Spennandi undirvísing

Hendan útbúgvingin er rættiliga drúgv.

– Skúlin kallast nú Statens Scenekunstskole, hann hevur jú stíft navn. Útbúgvingin tekur fyra ár, og eg havi so gingið eitt hált ár. Men tað kennist, sum eri eg júst byrjaður. Eg havi fingið jólafrí, men eg gleði meg longu at sleppa niður aftur, sigur Súni Joensen.

Undirvísingin er rættiliga verkætlanar kend.

– Fyrsta mánaðan var tað felags fundament. Tá vóru allir fyra árgangirnir saman, 20 fólk eru í hvørjum árgangi, og seinastu tveir mánaðirnar hava vit so gjørt ein grund tilgongd við ljósi til smá modellir, har vit hava arbeiðt saman við scenografum, so vorðið grundleggjandi, sigur Súni Joensen.

Men summi fak eru á skúlabeinki.

– Vit læra um filmssøgu og hugskotssøgu, har tað meira er um list í síni heild. Og vit hava eisini motiónsfak, men burtursæð frá tí, er tað mest verkætlanir, sum taka nakrar vikur, og so fara vit frá tí eina til tað næsta, sigur Súni Joensen.

Trívist sera væl

Nú tá hann fer niður aftur, skal hann í fyra vikur undir at læra tekniskar skráir so sum fotoshop og líknandi.

Har skulu vit gera tekningar sum vit so deila við hini, og tað er so ein onnur spennandi verkætlan, sigur Súni Joensen.

Og hetta er eisini ein útbúgving, sum honum dámar sera væl.

– Tað má tú siga. Tað gongur ikki ein dagur, uttan eg hugsí um, hvussu heppin eg eri at sleppa inn á hendan skúlan. Hetta, at vakna um morgunin og bara tíma so væl tað, sum dagurin bjóðar. Um tað er fríggjadagur ella mánadagur er líka mikið, eg kenni meg veruliga heppan at sleppa at ganga har, sigur Súni Joensen.

Nú jólafrítíðin kom inn ímillum kennir hann tað, sum kundi hann gott bara hildið fram.

– Eg hevði als ikki hugsað um tað, eg kundi saktans bara blivið við at gingið í skúla, so væl dámar mær tað, sigur Súni Joensen.

Og hann heldur fram: – At kunna liva av tí, man elskar at gera, er fantastiskt!

Búi lærir til leikstjóra

Tað eru ikki nógvar føroyingar, sum hava tikið hesa útbúgvingina, men nakrir, kortini.

Ja, Egil Barkley Joensen var tann fyrsti, og Turpin Djurhuus bleiv liðugur fyrí fyra arum síðani. Teir hava

tikið ljósútbúgvingina. Annars gangi eg saman við einum, sum lestur til leikstjóra, Búi Egason Dam, og vit hava arbeiðt nógvar saman, sigur Súni Joensen.

Hann leggur stóran dent á, at kunna sleppa at arbeiða saman við Búa, sum hann kallar fyrí ein ótrúliga talentfullan person.

Annars eru dagarnir ógvuliga ymiskir hjá føroyska ljósmanninum.

– Tað varíerar nógvar. Tá vit eru í holt við onkra verkætlan, kann tað saktans vera dagar frá klokkan 9 á morgni til 1-2 um náttina, sigur Súni Joensen.

Men flestu dagar eru tó frá 9 til 3, onkuntíð tó til 6-7 á kvøldi.

– Men hevur tú stórar ætlanir, mást tú eisini brúka nógva tíð, slær Súni fast.

Kann altíð læra meir

Fyrsta halva árið er nú farið aftur um bak, og hóast nógvar komið innanborða, er altíð ein rúgva eftir at læra.

– Tú kanst saktans ganga í skúla í 20 ár, og blíva við at læra. Tað er eingin endi á teimum lutum, man kann læra niður í smálutir. Tað er ikki eitt pensum, tú skal læra, og so kann tú siga, at nú havi er gingið hetta ígjøgnum, so nú dugi eg alt. Soleiðis er tað bara ikki, sigur Súni Joensen.

Á skúlanum er eingin karakterur og einki prógv.

– Tú kanst ikki siga, at nú havi eg lokið útbúgvingina, og her standi eg við einum prógvi at vátta tað. Soleiðis gongur tað iokki fyrí seg. Royndin er í veruleikanum tá tú søkir inn á skúlan, sigur Súni Joensen.

So tað ber í veruleikanum ikki til at gera nakað skeivt, tá tú first er upptikin á skúlanum.

– Nú ræður tað bara um at fáa so nógvar burtur úr, sum

tú sjálvur leggur í tað. Og so sjálvandi at skapa netverk, so tá tú einaferð kemur út í hinum endanum, ert tú vónandi ein partur av umhvørvinum, sigur Súni Joensen.

Netverk

Men eitt er at sleppa at lesa og fáa ta útbúgving, ein brennur fyrí, spurningurin er bara, hvørji líkindini eru at fáa eitt arbeiði, tú kanst liva av, og har metir Súni ikki, at líkindini eru góð í Føroyum.

– Nei, tað rokni eg ikki við. Tað eru bert nøkur heilt fá, ið kunnu liva av at skapa list í Føroyum. Men eg vóni, at eg í hvussu er í tíðarbilum sleppi at arbeiða í Føroyum og seta ljós til onkrar leikir. Sjálvt um tað ikki eru so nógvar leikir, ið verða settir upp her um árið, sigur Súni Joensen.

Hann hevur tó longu ávíst netverk, sum hann kann dúva upp á.

– Nú havi eg verið í Íslandi og sett ljós upp har, og skal upp aftur har eftir nýggjár at seta ljós til ein nýggjan leik hjá Augustu Skúladóttir, so tú kanst siga, at eg havi eitt slag av netverki longu, sigur Súni Joensen.

Samstundis er hann gjøgnum sína skúlagongd vorðin ein partur av danska umhvørvinum.

– So sum eg síggi tað í lýtuni, kann tað gerast ein tilvera, har eg komi at ferðast nakað ímillum. Eg brenni ikki í lýtuni fyrí at fáa fast starv í onkrum stórum sjónleikarahúsi. Beint nú vil eg bara mæta so nógvar fólkum sum gjørligt, og so fáa vit at síggja, tá eg eri útlærdur um trý og eitt hált ár, sigur Súni Joensen, sum longu gleðir seg at sleppa í skúla aftur eftir jólafrítíðina.

leo@sosialurin.fo